

K

TITEL
KUNSTENAAR
JAAR VERWERVING
OPDRACHTGEVER
SCHENKING
LOCATIE
MATERIAAL
TECHNIEK

Milieumonument
 Lidy Hoewaer
 1987
 Stichting Jaar van het Milieu – op initiatief van Luc Markies
 Rijk – Provincie – gemeente en sponsors.
 Commandoweg (naast Oranjemolen)
 polyester
 gietwerk - constructiewerk

Bronnen

straatBEELD (Nico Out)

Archief Buro Beeldende
 Kunst Vlissingen

Gemeentelijk Archief
 Vlissingen

Gesprekken met de
 kunstenaars

Foto's

met GPS aanduiding
 Frank Viergever

Tekstbewerking

Wilma van Aken,
 Leon Riekwell

BESCHRIJVING

In het Europese jaar van het milieu in 1987 was een van de activiteiten het plaatsen van een monument, symbool voor de schade die de mens aan zijn natuurlijke omgeving toebrengt. Op initiatief van een ad hoc commissie werd het badstrand bij de Boulevard Evertsen de locatie van een door de Belgische kunstenaar Lidy Hoewaer te maken beeld. Zij werkt vooral in keramiek en is geboeid door natuur en landschap. Haar keramische beelden tonen fragmenten van landschappen, die kunnen uitgroeien tot grote installaties, bestaande uit tientallen elementen. Het Zeeuws Museum stelde in 1986 bijvoorbeeld haar "Scottish Hills" ten toon, een vloerbeeld met glooiingen en een levendige huid, samengesteld uit losse onderdelen met een vierkante basis. Zo confronteerde zij de bezoekers met de bodem waarop wij leven, in zijn verschijning een combinatie van natuurlijke en culturele invloeden. Voor Hoewaer komt de mens het meest tot zijn recht in landschap en natuur. De verbondenheid van mens en natuur gaat vaak verloren in de strijd om het bestaan. Het bewustzijn daarvan drijft Hoewaer tot haar beelden, die op hun beurt de beschouwer op zijn eigen relatie met natuur en landschap kunnen wijzen. Voor het milieumonument golden eisen waaraan polyester het beste voldeed. Het beeld moest bij vloed overspoeld worden en direct toegankelijk zijn voor het publiek. Lidy Hoewaer had, los van Vlissingen en het Milieujaar eerder een ontwerp gemaakt dat een sterk vergrote, stollende oliestroom voorstelde; een voor iedereen begrijpelijk symbool voor de aantasting van het milieu. Dat kwam onder de aandacht van enkele Zeeuwen, die het graag in Vlissingen gerealiseerd zagen. Het kostte veel tijd en moeite, maar 21 september 1987 kon de toenmalige minister voor milieu, Nijpels, het beeld onthullen. Op een betonnen sokkel, stevig in de grond verankerd, ligt een zwartglanzende sliert die een bocht maakt om dan van de rand af te stromen. Daar eindigt de sliert in een oliemassa, een soort reuzendruppel. Hoewel de stroom stolt, ligt in het beeld toch de suggestie besloten dat de toevloed geen einde heeft. De vlek zou bij meer olieaanvoer tot oneindige afmetingen kunnen uitgroeien. Omdat één van de voorjaarstormen in 1991 het beeld van de sokkel losbeukte, is het van de oorspronkelijke locatie verwijderd. Rijkswaterstaat gaf geen volgende goedkeuring aan herstel op locatie. Vanaf augustus 1993 ligt het op de huidige locatie bij de Oranjemolen. Hoewel het nog steeds buitendijks ligt, wordt het monument daar niet meer met water overspoeld. Dat nadeel wordt min of meer gecompenseerd door het uitzicht op de kerncentrale Borssele en de industriecomplexen van Dow Chemical bij Terneuzen en blijft het monument een actueel signaal met betrekking tot het omringende milieu.

looproute 1 2
 fietsroute 1 27
 fietsroute 2 5